

Regler for NM i **TRAKTOR - REDSKAP - TRYGGHET**

Sist revidert av Tevlingsnemnda 2023

Tevinga i Traktor - Redskap - Trygghet (TRT) skal lære deltakerne å kjenne traktorens og andre maskiners utstyr og egenskaper, slik at en kan utnytte disse best mulig. Deltakerne skal bli mer allsidige når det gjelder bruk av traktorer og bruk av redskaper. En tar også sikte på å lære deltakerne å beherske flere ulike traktor- og redskapsmerker og typer.

De som skal delta i TRT må ha gyldig førerkort for traktor.

Tevlere

Teveleren skal gjennom 10 øvelser som tester dens behandling av traktor og utstyr. Det er svært viktig at alle tevlere møter til tevlingsstart for opprop. Dersom en tevlere ikke møter på oppropet til fastsatt tid, uten at dette er avklart med arrangør, vil det føre til diskvalifisering. Arrangør velger selv om de gir tevlere faste tider de skal møte på de forskjellige postene, eller om man skal gå rundt fra post til post.

I NM skal øvelsene a - e gjennomføres. Videre er det også anbefalt at øvelsene f – i er med. Utover dette står arrangør fritt til å velge mellom øvelsene beskrevet under ØVELSER, eller komme opp med nye så lenge de er godkjent av tevlingsnemnda på forhånd.

For å kunne delta i tevinga må alle deltagere møte opp til opprop før tevlingsstart og felles teoridel som første post. Videre vil det bli gitt informasjon fra arrangør om det er satt opp en fast tidsplan på når hver tevlere skal være hvor, om det er ei løype alle skal følge eller andre måter arrangør ønsker tevinga skal gjennomføres på.

Dømming

Alle 10 postene vektlegges med 20 poeng. Den generelle regel for alle øvelser er at poengene skal fordeles med 10 poeng for utførelse, 5 poeng for tid og 5 poeng for sikkerhet, men dette kan fravikes for spesielle øvelser. Øvelser med stort fokus på sikkerhet bør vektles med en større andel av poengene på sikkerhet. Øvelser der tiden har størst betydning bør vektles med en større andel av poengene på tidsmomentet.

Mye av dømminga vil foregå skjønnsmessig, og det kan være en svakhet. Derfor er det viktig at dommerne møtes før tevinga for å avklare uklare punkter. Til tevinga trengs det en dommer til hver post. Enkelte poster krever imidlertid flere dommere for effektiv kontroll. Dommerne skal i samarbeid med arrangør bestemme hvordan poengene skal gis på hver enkelt post.

På hver post har deltakeren en maksimal poengsum, hvor det vil bli trukket for feil.

Ved dømminga skal det legges vekt på følgende kriterier:

- at sikkerheten blir ivaretatt
- at man unngår unødvendig slitasje eller påkjenning på traktor eller utøver
- at arbeidet blir utført raskt og effektivt

Sikkerheten er i denne sammenheng det viktigste, det hjelper ikke at man er rask hvis man skader/ødelegger seg selv, andre eller traktoren/utstyret.

På hver post er idealtida fastsatt på forhånd, og dommerne kan bruke stoppeklokke for å vurdere effektiviteten. Det gis skjønnsmessig trekk for overtredelse av normtida, samtidig som det gis tilleggs poeng for bruk av mindre tid. Dette kan teoretisk føre til at en øvelse får mer enn 20 poeng totalt. Krav om tilleggs poeng vurderes på samme måte som krav om trekk i poeng. Når en vurderer effektiviteten og tidsforbruket skal en også ta hensyn til måten arbeidet blir utført på. For eksempel skal en slurvete gjennomføringsmåte ikke gi poenggevinst.

Arrangør

Før tevlinga skal arrangøren finne fram til de 10 øvelsene tevlinga skal bestå av, og skaffe alle nødvendige traktorer, redskaper og annet utstyr som trengs for gjennomføring. Det skal være ulike traktormerker, -størrelser og -typer. Traktorene som skal brukes til kjøring må tilfredsstillende alle sikkerhetsmessige forskrifter, og de må holdes i orden under hele tevlinga. Instruksjonsbøkene både til traktorene og redskapene må være på plass, slik at deltakeren får anledning til å konferere med disse.

Arrangør må også skaffe tilstrekkelig antall dommere. Mye av dømminga vil foregå skjønnsmessig, og det kan være en svakhet. Derfor er det viktig at dommerne møtes før tevlinga for å avklare uklare punkter. Til tevlinga trengs det en dommer til hver post. Enkelte poster krever imidlertid flere dommere for effektiv kontroll. Til dommere kan en bruke habile traktorkjører, gardbrukere, lærere og instruktører på landbruksskolene eller tidligere deltakere. Dommerne skal i samarbeid med arrangør bestemme hvordan poengene skal gis på hver enkelt post. Der det er vanskelig å få tak i kvalifiserte dommere må en velge øvelser som har målbare resultater, og dermed sette mindre krav til dommerens vurdering.

Det skal tevelles i 10 øvelser. Hver øvelse vektlegges med 20 poeng. I NM skal øvelsene a - e gjennomføres. Videre bør flere av øvelsene f - i være med. Andre øvelser velges fritt fra lista under. Arrangør kan også komponere egne poster, disse skal godkjennes av NBUs tevlingsnemnd. Tevlingsnemnda oppfordrer arrangører av NM til å arrangere forskjellige poster fra år til år, slik at tevlingen får variasjon. Arrangør kan gjerne tilpasse noen av øvelsene til lokale forhold, for eksempel bruk av steinplukker i distrikter med stein, skurtresker i kornproduksjonsdistrikter og slaghøster i distrikter med grasproduksjon. Det påpekes at momenter som krever spesielle erfaringer, for eksempel er ikke skurtresker kjent for alle, slik at vanskelighetsgraden ikke bør være for høy.

Arrangøren skal lage teorispørsmålene, det er viktig at man før man lager spørsmålene oppdaterer seg på førerkortforskrifter og ulike vekt- og hastighetsbegrensninger, da det har skjedd store endringer på disse områdene de siste årene.

Ved tevlingsstart skal alle deltakere få utdelt en oversikt av postene som skal gjennomføres, og hvor mange poeng som skal gis totalt. Dessuten skal det gis opplysninger om fordelingen på tid, sikkerhet og utførelse, og hvor mye tidsmomentet utgjør i forhold til prikkbelastningen ved for eksempel berøring. Dette må forberedes på forhånd.

Det skal fastsettes en idealtid som deltakeren kan bruke på hver post. Det settes også en makstid på hver post. Arrangør og dommerne skal fastsette denne før tevlinga starter. Idealtida kan fastsettes ved at en habil traktorkjører gjennomfører postene på forhånd. Når en legger opp tevlinga må en prøve å få den så realistisk som mulig. Legg tevlinga opp med f.eks. utgangspunkt i et gardstun, og unngå tenkte forutsetninger og situasjoner. Deltakerne må benytte de traktorer som står på hver post. Det bør tilstrebtes at øvelsene legges opp slik at hver post tar noenlunde like lang tid å gjennomføre. Det bør ikke være mer enn tre poster som innholder tilhenger i en og samme tevling, for å sikre variasjon.

Tevlinga

Alle tevlere skal møte opp til navneopprop og utdeling av startnumre. Det er viktig at det da føres liste over hvilke tevlere som har hvilket startnummer. Rett etter opprop er det felles teori for alle. Tevlere som ikke møter til opprop og teori får heller ikke være med på tevlinga. Det kan gis dispensasjon for tevlere som er opptatt med andre tevlinger, men dette skal da avklares med tevlingsansvarlig på forhånd!

For å unngå mye venting under gjennomføringa av tevlinga bør en dele opp deltakerne i grupper på 2 - 3 stykker. Disse gruppene fordeles på de ulike postene. Deltakerne gjennomfører oppgaven(e) på posten og går til neste post. For å unngå at en eller flere får fordel av å se en annen deltaker gjøre arbeidet først, brukes rullende startrekkefølge, det vil si nr. 1 starter først på post 1, og så som nr. 2 på post nr. 2 og videre som nr.3 på post nr. 3. En bør unngå øvelser som i for stor grad gir neste deltaker fordel av å se på. Har man en fordel av å se på bør arrangør ha sørget for avskjerming, slik at deltakerne ikke har mulighet til å se hverandre utføre øvelsene.

OVERSIKT OVER ØVELSER I TRAKTOR - REDSKAP - TRYGGHET

- a) Teori
- b) Vedlikehold
- c) Kjøring med lasteapparat og pallegaffel
- d) Vendegrind
- e) Førstehjelp
- f) Lastsikringsøvelse
- g) Rygging ved hjelp av speil

- h) Rygging på planke
- i) På-/avmontering av tung redskap
- j) Kjøring med henger eller annen redskap i terreng
- k) Sirkelkjøring
- l) Rygging av traktor med henger inntil et hjørne
- m) Kjøring i bakke/låvebru med åpning av port
- n) Parkering av traktor med henger for pålasting av paller
- o) Kjøre løs en fastkjørt traktor
- p) Passering av smal/bred grøft med traktor
- q) Av-/påmontering av lasteapparat
- r) Lasteapparat med tømmerklo
- s) Lasteapparat med pallegaffel for 180° vending av gaffel
- t) Montering på traktor og/eller innstilling av div. redskap
- u) Kjennskap/bruk/kjøring av maskiner/redskap som krever ekstra varsomhet eller bruk av verneutstyr som f.eks. skurtresker, vinsj, skogsmaskin, vedmaskin, åkersprøyte, rundballepresse, slaghøster.
- v) Brannslukkingsøvelse
- w) Lastsikringsøvelse

a) Teori

Oppgaven skal bestå av 10 spørsmål med 2 poeng pr. spørsmål. Spørsmålene skal omhandle sikkerhet, traktorens oppbygning og virkemåte, vedlikehold av traktor og redskap, og spesielle trafikkregler gjeldende for traktor og redskap. Generelle trafikkregler anses som mindre aktuelle for en slik teoriprøve. Arrangør bør før han lager spørsmålene oppdaterer seg på førerortforskrifter og ulike vekt- og hastighetsbegrensninger, da det har skjedd store endringer på disse områdene de siste årene.

Det gis en rimelig tilmålt tid for oppgavene, som skal besvares skriftlig. Det gis ikke anledning til å benytte tid ut over det fastsatte.

Tips: Det kan være mange aktuelle spørsmål å finne i "Småskrift" fra arbeidstilsynet når det gjelder traktorer, maskiner og redskap. "Teori til traktorsertifikat" er også et aktuelt hefte å plukke ut trafikkspørsmål fra gjeldende spesielt for traktor/redskap.

Det gis maksimum 2 poeng pr. riktig svar, dvs. 20 poeng totalt.

b) Vedlikehold

Hjelpemidler: Traktor, redskap eller spesielle maskiner, pluss instruksjonsbok.

Øvelsen kan ha stor spennvidde, og kan utføres i praksis eller som rene teoriøvelser.

Forslag til moment som kan utføres både teoretisk og praktisk:

- av-/påmontering av traktorhjul (med omlegging av dekk på små forhjul)
- skiftning av olje-/luftfilter, olje m.m.
- lufting av dieselsystemet
- påfylling av kjølevæske, batterivæske, spylevæske m.m.
- daglig, ukentlig 200-/500 timers vedlikehold på traktor.

- skifte deler på redskap som for eksempel kniver på slåmaskin og slaghøster, belte på rundballepresse og spisser på plog.

Poeng: Oppgaven må legges opp slik at det kan gis poeng på konkrete spørsmål/utførelse/arbeidsteknikk, slik at det blir minst mulig skjønn. Maksimum 20 poeng. Det bør settes en maksimumstid for øvelsene.

c) Rygging på planke

Hjelpemidler: Traktor og tilhenger med samme sporvidde og planke.

Dekkutrustning på traktor og tilhenger må være smalest mulig, og bør ikke overstige 30 cm. Dekket må ha så mye luft at det ikke kan berøre bakken så lenge deler av dekket befinner seg inne på planken. Planken skal være 20 cm bred, minimum 5 cm tykk og minimum 10 m lang, og skal ligge slik at oversiden ligger 5 cm over bakken.

Når øvelsen starter kan deltakeren fritt velge hvilken side av traktoren man ønsker å bruke, men alle deltakerne skal rygge i samme retning. Det er ikke tillatt å kjøre framover igjen etter at man har begynt på et forsøk. Kjøring forover etter berøring av planke regnes som brutt forsøk, og deltakeren skal kjøre helt fram foran planken før nytt forsøk kan påbegynnes (hengerhjulet min. 2 m foran planke). Det gis tre forsøk.

Øvelsen kan varieres ved at man alternativt kan:

- få se ut over siden og bakover på traktoren (åpne dører)
- kun benytte speil (bakrute tildekket, dører lukket)
- kun se gjennom bakrute (speil demontert, dører lukket)
- en kombinasjon av de overnevnte

Alle hjul på samme side av traktor og henger skal over planken.

Øvelsen kan også vanskeliggjøres ved at man legger plankene på ei låvebru eller i en bakke, og man må rygge i motbakke.

Poeng:

- Utført i første forsøk 20 poeng
- Utført i andre forsøk 10 poeng
- Utført i tredje forsøk 5 poeng

Det kan trekkes inntil 3 poeng for traktorbehandling/sluring med clutch.

d) Vendegrind

Det merkes av et veikryss hvor deltakerne kommer inn på en ca. 4 m bred vei, hvis avstanden mellom traktorens foraksel og tilhengeraksel er 5,75 m. Brukes det redskap med avvikende akselavstand, økes bredden med 50 % av det akselavstanden øker. Dersom bredden på hengeren er inntil 1,8 m går ryggefeltet ut som en sidevei med konstant bredde på 3 m. Dersom tilhengeren er bredere, økes bredden på sideveien tilsvarende. Hvis markeringsplanken som ligger på bakken overkjøres med mer en hjulbredde gis 0 poeng for øvelsen. En øvet kjører utfører øvelsen først, og på denne måten fastsettes normtida.

Øvelsen kan gjøres vanskeligere med å bygge opp en vendegrind, påmontere lesseapparat

og bruke firehjulstrekkere. Ved bruk av losseapparat og firehjulstrekkere må målene på vendegrinda tilpasses utstyret. Øvelsen skal utføres med sammenlåste sidebremses, slik at disse ikke kan benyttes. Det er tillatt å kjøre fram og tilbake etter behov.

Poeng: Det gis 20 poeng for prikkfri kjøring. Ved berøring av vendegrind trekkes 2 poeng pr. berøring, max 12 poeng.

Trekk 1 poeng pr. påbegynt ½-min. over idealtid, max 8 poeng. Tilleggs-poeng 1 poeng pr. påbegynt ½-minutt under idealtid. Maksimum trekk for traktorbehandling er 4 poeng.

Berøring med bakhjul mot tilhengerdrag gir 1 poeng trekk pr. berøring, maksimum 4 poeng.

e) Førstehjelp

Øvelsen bør legges opp sammen med fagfolk, for eksempel Røde Kors Hjelpekorps. Den bør inneholde mest mulig realistiske skadetilfeller, helst med markører, det vil si personer som er "skadet" med åpne sår, brudd, klemskader og lignende er aktuelle i denne øvelsen.

Deltakeren bør både teoretisk og praktisk kunne vise sine kunnskaper på dette området.

Skadene bør kunne knyttes til typiske skadetilfeller innen landbruk.

Poeng: Det kan gis maksimum 20 poeng.

Arrangør bør sammen med eventuelle medhjelpere (Røde Kors) gå gjennom øvelsen, og fordele poengene på viktige punkter, slik at det blir minst mulig skjønn. Det bør settes en maksimumstid for øvelsen.

f) Kjøring/bruk av redskap som krever spesiell varsomhet eller verneutstyr

Øvelsen prioriterer sikkerhet. Her gis et eksempel på et opplegg med åkersprøyte:

Sikkerhet: Fulle sprøyta, blande sprøytemiddel, rengjør dyser, skifte slanger, kople kraftoverføringsaksel

Utførelse: Innstilling av åkersprøyte, kjøring med bommer ute mellom porter, og med riktig fremdriftshastighet under kjøringen, riktig trykk og bomhøyde m.m.

Poeng: Sikkerhet bør vektlegges inntil 10 poeng. Resterende poeng fordeles på utførelse og eventuelt tid.

Det skal trekkes 5-10 poeng for unnlate å bruke verneutstyr eller annet sikkerhetsutstyr.

Maksimum poeng er 20 poeng.

Øvelsen kan lages tilsvarende med annen redskap som krever verneutstyr, for eksempel slagghøster med bruk av maursyre, skifting av dyse/kanne og lignende.

Den kan også gjennomføres med utstyr som krever særlig varsomhet/forsiktighet, kort sagt utstyr med mange faremomenter (f.eks. vedmaskin, vedkløyver, rundballepresse, krokhenger e.l.)

I sistnevnte tilfeller skal det hovedsakelig fokuseres på sikkerhet, og det kan trekkes inntil 12 poeng for sikkerhet, og inntil åtte poeng for andre momenter som behandling av traktor/redskap.

g) Rygging ved hjelp av speil

Hjelpemidler: Traktor med tett førerhus og fullgode rene speil som rekker utenfor påhengsvogn, samt tilhenger med høye lemmer eller avlesservogn.

Traktoren skal rygges gjennom en 15 m lang korridor/gate laget med gjerder i 1 ½ m høyde (2-3 planker). Gata/korridoren skal være ½ m bredere enn påhengsvognas bredeste punkt. Påhengsvogna skal rygges inntil en stokk som ligger på bakken, uten at kjøreren forlater traktoren eller åpner døren eller vinduer. Stoppunktet skal markeres med en stokk på minimum 15 x 15 cm som ligger på tvers, og som kan flyttes 1-1 ½ m i gatas lengderetning. Den tverrgående stokken flyttes i lengderetningen mellom hvert forsøk, slik at ingen av deltakerne kan ta merke i gata mot traktor mens en annen deltaker kjører. Flytting av stokken gjøres av dommer etter at deltakeren har satt seg i traktoren. For at flyttingen av planken skal få minst mulig betydning for tida, bør øvelsen starte 10 m før gatas begynnelse. *Poeng:* Momentet gir maksimum 20 poeng. For tid gis det 1 poeng trekk pr. påbegynte ½-minutt, maksimum 10 poeng trekk. Det gis 2 poeng trekk for hver berøring av gjerde eller for hver framkjøring. Dommer kan gi beskjed om framkjøring hvis det er fare for at gjerdet kan bryte sammen. Berøring av stokken gir 10 poeng trekk. Stopp i avstand 0-20 cm foran stokken gir ingen trekk, deretter gis 1 poeng trekk for hver 10 cm inntil 10 poengs trekk. Det gis skjønnsmessig trekk inntil 5 poeng for kjøremåte og traktorbehandling. Det gis ett tilleggspoeng pr. påbegynt ½-minutt under idealtid.

h) Kjøring med frontlaster og pallegaffel

Her kan det legges inn mange varianter for flytting av paller med frontlaster. En kan bruke potetkasser, tomme paller, paller med stein, paller med tomme plastdunker (krever rolig og nøyaktig traktorbehandling) og lignende.

Forflyttingen kan skje fra A til B og tilbake igjen på tid. Ved bedømmelse skal det legges vekt på at paller med last forflyttes med senket lasteapparat. Under kjøring skal dørene på førerhytta være lukket, men ved "finjustering" for av/pålessing av paller kan dørene åpnes, med føreren må ikke strekke seg lengre ut av døra enn at han har føttene plassert ved hvert enkelt pedallet. Deltakeren skal ta foten ned fra clutchen under kjøring, mens ved justering tolereres en viss sluring med clutchen. Det bør også legges vekt på i hvilken høyde sjåføren har frontlasteren i når den ikke er lastet med tanke på sikkerhet for personer i nærområdet og traktorens stabilitet.

Poeng:

- Tidsmomentet vektlegges med 5-10 poeng
- Utførelse vektlegges med 5-10 poeng
- Traktorbehandling/sikkerhet vektlegges med 5-10 poeng
- Tillegg/trekk 1 poeng pr. påbegynt ½ -minutt under/over idealtid

Poeng totalt for denne øvelsen er maksimum 20 poeng.

i) På- og avmontering av tung redskap

Det velges en traktor helst uten forlengbare trekkarmer og med kun innvendig hydraulikkspak, men med lett tilgjengelig avvatringsveiv fra utsiden. Som redskap velges noe som er minst 500 kg, slik at den er for tung til at det er forsvarlig å løfte denne uten bruk av hjelpemidler eller riktig arbeidsteknikk. Redskapen skal monteres av og på på et ujevnt sted,

og flyttes litt etter en stund slik at det ikke dannes spor. Når sjåføren flytter traktoren, skal dørene være lukket.

Poeng:

Det gis maksimum 20 poeng for øvelsen som fordeles på:

- Tillegg/trekk i poeng pr. påbegynte ½ -minutt under/over idealtid
- Trekk inntil 5 poeng for arbeidsteknikk
- Trekk inntil 5 poeng for sikkerhet
- Trekk 10 poeng hvis hydraulikk betjenes mens fører befinner seg mellom traktor og redskap

j) Kjøring med henger eller annen redskap i terreng

Momentet kan varieres mye. Det kan for eksempel være en oppmerket rute med innlagte poster, eller deltakeren får beskjed om å kjøre fram og tilbake til et synlig punkt. Deltakeren får selv velge rute. Terrenget bør være vanskelig å kjøre i, f.eks. bratt, steinete eller stubbete. Momentet kan også varieres ved at tilhengeren kjøres med tungt lass, det kan legges inn start/stopp i bakke, snuprøver i terreng osv.

Øvelsen kan også utføres med skogshenger med svingbart drag. Det er da aktuelt å legge inn øvelser med kjøring mellom så trange porter at det blir nødvendig å benytte det svingbare draget for å komme gjennom.

Poeng:

- Tillegg/trekk 1 poeng pr. påbegynt 1,-minutt under/over idealtid
- Det trekkes maksimum 10 poeng for berøring av porter i løypa
- Det trekkes maksimum 5 poeng for feilaktig kjøring ved påkjøring av mindre trær, stubber, hull og lignende
- Det trekkes maksimum 5 poeng for traktorbehandling

Det kan gis maksimum 20 poeng for denne øvelsen

k) Sirkelkjøring

Ei tønne (eks. 200 l oljefat fylt med noe vann/sand eller lignende) plasseres oppe på 3-5 paller. Det festes et tau fra tønna og bort til lasteapparatet på en traktor. Traktoren skal så kjøre, for eksempel 4 runder, rundt tønna uten at tauet kommer ned i bakken, eller legger seg på siden av pallene. Tauet kan godt ligge nede på øverste palle. Hvis tauet legger seg utenpå pallene, rygges traktoren tilbake og tauet strammes opp ved å svinge fra tønna til kjøringen kan fortsette inntil de fastsatte antall runder er unnagjort. Festepunktet på tauet til traktor bestemmes av arrangør, men evt. lasteapparatet skal ikke heves/senkes under tevlinga. Hvis tauet blir for stramt, og tønna rives ned av pallene skal det trekkes 10 poeng, og tønna skal settes på plass slik at deltakeren kan få fortsette prøven. Tida stanses inntil tønna er tilbake på plass og deltakeren kan fortsette fra der han rev tønna.

Det er behov for et så langt tau at det ikke blir behov for å benytte traktorens minste svingradius. Pallene bør flyttes før neste deltaker starter, slik at ingen har fordel av å benytte seg av spor. Det fastsettes en idealtid for øvelsen.

Poeng:

- Tillegg/trekk i poeng pr. ½-minutt under/over idealtid
- Trekk for rygging 1 poeng pr. gang
- Trekk for tau i bakken, 2 poeng pr. gang
- Trekk for riving av tønne, 10 poeng
- Maksimum 20 poeng kan gis i denne øvelsen
- Øvelsen avbrytes etter 2 rivinger av tønna

l) Rygging av traktor med henger inntil et hjørne

Det benyttes traktor og tilhenger med tilnærmet lik maksimalbredde. Det settes opp en vegg på ca. 10-15 m med en tversgående vegg, 2-3 m bred, i den ene enden, slik at veggene danner en L. Veggene skal være så høye at de er synlige over tilhengerkarmene.

Øvelsen går ut på å rygge langs den lange vegg mot den korte vegg, og stoppe nærmest mulig begge veggene. For å bedømme øvelsen tas det tre mål; ett fra vegg til bak på henger, ett på siden av henger og ett på siden av traktor. Ved tilfeller der tilhenger/traktor stanses skråstilt fra vegg er det den største avstanden som skal avleses.

Poeng:

Det gis maksimum 20 poeng.

- 2 poengs trekk pr. berøring av vegg
- 1 poengs trekk pr. framkjøring
- 1 poengs tillegg/trekk pr. påbegynt ½-minutt over/under idealtid
- Trekk for traktorbehandling, max 5 poeng
- 1 poengs trekk for hver påbegynte 5 cm ut over 5 cm på hver enkelt av målestedene, 0-5 cm avstand gir nemlig ingen feilpoeng

m) Kjøring i bakke/låvebru med åpning av port

En benytter traktor med tung redskap som for eksempel henger med last for kjøring i bratt bakke/låvebru som er avstengt med port slik at fører må stoppe i bakken, åpne porten for så å kjøre videre. På toppen av bakken/brua foretas en vending, og på tilbaketuren ned stopper en etter porten for å lukke denne, før en kjører helt ned. Ved bedømmelsen er det påkrevet at når man her forlater traktoren for å åpne porten, skal traktoren stoppes med stoppknappen i "stopstilling", laveste gir velges og handbrems trekkes til. Ved kjøring bør man tilpasse riktig girvalg, det vil si samme gir ned som oppoverbakke.

Poeng: Det gis maksimum 20 poeng

Tid: 1 poengs tillegg/trekk pr. påbegynte ½-minutt under/over idealtid

Sikkerhet: Maksimum trekk er 5 poeng

Utførelse: Maksimum trekk er 10 poeng

Det skal trekkes 5 poeng for dårlig sikring av traktor under stopp i bakke. For å unnlate å stoppe motoren skal det trekkes 10 poeng.

n) Parkering av traktor med henger for pålasting av paller

Til denne øvelsen kreves en traktor med henger uten side/bakkarm, og en traktor med lasteapparat og pallegaffel. Det benyttes tre paller som det går an å tre pallegaffelen inn gjennom både fra pallens kortsida og langsida. Pallene bør være belastet med ca. 1000 kg, eller deltakeren kan få beskjed om at pallene skal forestille slik last.

Deltakeren kjører med traktor og tilhenger, stopper så og tar den andre traktoren og setter på tre paller bakfra på hengeren. Disse pallene tas så av igjen fra siden, og blir plassert tilbake på samme plass som de ble hentet fra. Deltakeren kjører så traktoren med henger tilbake til utgangspunktet og parkerer.

Når det gjelder bedømmelsen på kjøring med pallegaffel så se under punkt 8. Spesielt for denne øvelsen er at pålastingen av tunge paller bakfra på en henger krever at 1-2 paller skyves framover på hengeren for å få plass til alle tre pallene. Hvis det da blir stor friksjon vil dette føre til kraftig "skyv" på traktoren og hengeren, og derfor er det viktig at denne er tilstrekkelig sikret med låste hjul, håndbrekk, laveste gir og med stoppeknappen ute. Det har nemlig skjedd flere ulykker ved at traktoren har stått "usikret" i høyt gir med den følge at traktoren har startet slik at man ikke har hatt kontroll over den "løpske" traktoren.

Poeng: Det gis maksimum 20 poeng

Tid: 1 poengs tillegg/trekk pr. påbegynt ½-minutt under/over idealtid

Utførelse: Vektlegges med 5-10 poeng trekk for traktorbehandling inntil 5 poeng

Sikkerhet: Trekkes etter skjønn, med minimum 5 poengs trekk for traktor og henger sikret kun med høygir

o) Kjøre løs en fastkjørt traktor

Øvelsen kan utføres teoretisk, men posten skal bestå av en traktor, eventuelt med redskap, som står godt fastkjørt. Deltakeren skal så forklare hvordan man skal gå fram for å få løs traktoren, hvilke hjelpemidler som skal brukes og hvordan disse skal benyttes. Hvis det er mulig kan øvelsen også utføres praktisk, men dette krever godt forarbeid, spesielt med hensyn til å få øvelsen så lik som mulig for de enkelte deltakerne.

Poeng: Det gis maksimum 20 poeng, fordelt på:

- Tid - 5 poeng
- Utførelse - 10 poeng
- Sikkerhet - 5 poeng

Hvis øvelsen utføres helt teoretisk er tiden av mindre viktighet. Disse 5 poengene kan da fordeles på de andre to momentene.

p) Passering av smal/bred grøft med traktor

Øvelsen kan gjøres ved at man lager en smal grøft med bredde 40x50 cm og samme dybde, med forholdsvis rette sider, og så en annen grøft med dybde 80-90 cm og bredde på 2-3 cm. Det settes opp porter slik at man tilrettelegger kjøring på tvers av den grunne grøfta og diagonal kjøring over den dype grøfta. Her skal deltakeren tilpasse kjøringen slik at den grunne grøften kjøres diagonalt, og den dype på tvers fordi dette minsker steile-/veltefaren.

I stedet for grøfter kan også øvelsen utføres ved å kjøre opp på lave/høye veikanter. Øvelsen kan gjerne utføres med tilhenger eller annen redskap, og kan i tillegg utføres ved å kjøre gjennom noen få porter, vende og kjøre samme løype tilbake.

Poeng: Det gis maksimum 20 poeng

Tid: 1 poengs tillegg/trekk pr. påbegynt ½-minutt under/over idealtid

Utførelse: Ved berøring av porter, feil traktorbehandling trekkes maksimum 10 poeng

Sikkerhet: Ved feil passering av "grøfter" skal det trekkes 5-10 poeng

q) Av- og påmontering av lasteapparat

Øvelsen begynner med at traktoren står påmontert et lasteapparat. Deltakeren kjører traktoren til den plassen lasteapparatet skal avmonteres (kjør gjerne skuffa inn til en grushaug slik at apparatet blir stående stødig), monterer støtteben, tar av alle koplinger og kjører traktoren tilbake 15-20 meter for så å kjøre fram og montere apparatet på igjen. Traktoren plasseres i utgangsposisjon etter utført øvelse.

Poeng: Det gis maksimum 20 poeng

Tid: 1 poengs tillegg/trekk pr. påbegynte ½-minutt under/over idealtid

Utførelse: Maksimum 10 poeng

Sikkerhet: Maksimum 5 poeng

r) Lasteapparat med tømmerklo

Øvelsen krever lasteapparat med tømmerklo. Den kan gjennomføres realistisk med på-/avlastning av tømmer på tilhenger.

En alternativ og enklere øvelse å lage, og som samtidig krever mer presisjon er at man setter en stolpe på ca. 2,5 m ned i jorda. Ved siden av stolpen i en avstand av 5-6 m ligger to traktordekk 24-30 tommer i diameter. Disse skal med hjelp av tømmerkloa tres ned på stolpen ett om gangen, og tas opp igjen for å legges tilbake på plass.

Poeng:

Tid: 1 poengs tillegg/trekk pr. påbegynt ½-minutt under/over idealtid

Utførelse: Ved berøring av stolpe trekkes pr. berøring 2 poeng, maksimum 10 poeng

Ellers gjelder samme regler som for øvelse 8 angående traktorbehandling.

s) Lasteapparat med pallegaffel for 180 graders vending av gaffel

Øvelsen krever traktor med gaffel for tømning av rotvekstkasser og 2 rotvekstkasser hvorav en er full med kålrot eller lignende.

Øvelsen går så ut på å tømme en kasse med kålrot oppi den tomme kassen, og så tilbake igjen. Den kan improviseres med stabling av kasser, kjøring mellom porter med lavt lasteapparat og påmontering av pallegaffel osv. i tillegg til selve øvelsen.

Poeng:

Tid: 1 poengs tillegg/trekk pr. påbegynt ½-minutt under/over idealtid

Utførelse: Se øvelse 8, pluss trekk for spill av innhold i kassen

t) Montering på traktor og/eller innstilling av diverse redskap

Øvelsen krever at deltakeren kan å montere redskaper riktig på traktoren, og samtidig kjenner til redskapen og traktorens innstillingsmuligheter for å få den mest mulig korrekte innstilling av utstyret til den arbeidsoperasjonen som skal utføres. Utstyret kan være som følger: snøfreser, grubb, plog, slodd, jordfreser, harv, steinryddingsutstyr, sentrifugalspreder, såmaskin, tromler, åkersprøyte, svans, silouttaker, slaghøster, slåmaskin, venderive, rundballepresse, småballepresse, vedmaskin m.m.

Instruksjonsbøker skal ligge tilgjengelig.

Poeng: Maksimum poeng for øvelsen er 20 poeng.

u) Kjennskap/bruk/kjøring av skurtresker, vinsj, skogmaskin osv.

Denne øvelsen bør velges med omhu. Selv om deltakeren bør ha innblikk i de fleste redskaps-/maskintyper, er det en kjent sak at noen maskiner ikke benyttes i enkelte distrikt. Ved valg av slike øvelser bør man derfor legge inn oppgaver som ikke krever for mye teoretisk kunnskap om maskinens oppbygning.

Praktisk bruk av utstyret bør derfor heller vektlegges, og enkel kjøring med redskapen kan legges opp slik at det er mulig å gjennomføre øvelsen uten at det blir behov for noe grundig kjennskap til maskinen.

Poeng: Maksimum poenggivning for øvelsen er 20 poeng.

v) Brannslukningsøvelse

Øvelsen legges opp sammen med Brannvesenet, jfr. øvelse 5 hvor det samarbeides med Røde Kors. Denne øvelsen kan også legges opp teoretisk i forbindelse med brann i motor eller lignende med spørsmål, men bør samtidig inneholde en praktisk øvelse med slukking av brann i et fat for eksempel, med egnede hjelpemidler.

Poeng: Maksimum poenggivning for øvelsen er 20 poeng.

w) Lastsikring

Denne øvelsen gjennomføres med tanke på lastsikring, hovedsakelig på tilhenger. Reglene er at all last skal sikres mot krefter som drar lasten enten fram, tilbake eller til en av sidene. Graden av sikring angis i prosent av lastens vekt. All last skal sikres 100% mot å skli / falle framover, og 50% til høyre/venstre/bakover. Som en generell regel kan man si at all last skal sikres alle veier. Det stilles imidlertid ingen krav til sikring av last oppover.

Sikring kan enten skje ved hjelp av lemmer på tilhenger eller kjettingtaljer, jekkestropper e.l.

Poeng: Denne øvelsen blir til en viss grad bedømt ut ifra skjønn, men det kan trekkes inntil 5 poeng per retning lasten ikke er sikret, dvs.: 5 poeng fra, 5 tilbake, 5 til høyre osv.

Maks poeng: 20.